

Vinduer, Døre og Lister.
Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Norgesbrev.

Oslo, 23. april 1930.

Der er nu avsagt dom i den tidligere omtalte Vinmonopol-sak. De to agenter, som hadde fremsatt beskyldningene mot Monopolets styre om korrupsjon, blev frikjent og en rekke graverende beskyldninger blev ikke mortificert.

Som en konsekvens av dommen har nu de mest kompromitterte styremedlemmer tatt avskjed og resten stillet sine plasser til disposisjon. Dommen blir ikke appellert, så de angeldende anser det nok umulig å komme til noe bedre resultat ved hoiere rett.

Det er temmelig sikkert at en hel omlegning av monopolet til et rent statsmonopol kommer til å bli følgen av denne sak.

Dommen er av publikum mottatt med en enstemmig tilfredshet og som eksempel på stemningen i byen kan nevnes at monoopolets hovedadvokat har måttet gå av som direktorsformann i en av landets største banker.

I denne forbindelse har der også, særlig i arbeiderpressen, reist sig sterke krav om at statsministeren, J. L. Mowinckel, skal trekke sig tilbake. Han har engasjert sig ganske sterkt i saken til fordel for monoopolets styre, der er hans svoger. Det er dog tvilsomt om han vil følge opfordringen.

Tiltross for at det nu er avgjort at Nidaros fremdeles skal hete Nidaros, ser det ikke ut til at striden er slutt. Trønderne holder fremdeles hårdnakket fast på Trondhjem og samtlige hoiereviser saboterer loven og skriver fremdeles Trondhjem.

Til Olavsfestligheten i år blev der uskrevet en konkurranse om en kantate som skulde opføres i domkirken under festlighetene. Første pris blev enstemmig tildelt den også på Færoiene kjente redaktør i «Gula Tidende», Olav Gullvåg.

Der blev konkurrert om den beste musikk og en komponist, Irgens Jensen, komponerte til Gullvågs kantate en musikk som av alle sakkynndige betegnes som et mesterverk, en enestående begivenhet i norsk musikkliv. Tiltross for dette kommer kantaten ikke til å bli opført i Nidaros under festlighetene, fordi den er på landsmål. Så langt går trønderne i sitt hat til landsmålet og slik er stemningen blitt opagittet av hoierepressen, at der ikke finnes noe kor i Nidaros, som vil opføre kantaten og intet kor fra en fremmed vil tør våge det.

Ingen plakater om utstillingen henger på norske jernbanestasjoner eller i offentlige bygninger overhodet, fordi der står «Trondhjem» på plakaterne og trønderne vil ikke tillate at bynavnet blir overklisset med «Nidaros». Samtlige plakater blev derfor fjernet nyttårsnatt idet staten selvsagt ikke kan desauverre en lov den selv har gitt.

I det heletatt har denne strid om bynavnet virket uhyggelig og det vil ikke undgås at den kommer til å kaste en skygge over sommerens festligheter.

S. S.

P/F HAVNAR TIMBURHANDIL

TELEFON 250

TÓRSHAVN

TELEFON 250

Altíð nógv av besta svenska
viði til bíligastu prísir.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Den lokale Postforbindelse.

Læsernes Opmærksomhed benledes paa omstaaende Bekendtgørelse fra Postvæsenet, hvorved Postgangen mellem Øerne er ændret en Del — en Ændring, der samtidig er en Forbedring. »Stakksáfossur« har ogsaa ændret Plan (se Bekendtgørelsen), der ligesom Planen for den øvrige Postforbindelse træder i Kraft fra 15. ds.

S/S. »Smirile« Tur Thorshavn — Klaksvig m. v. — Thorshavn vil blive udført i Løbet af Onsdagen den 14. ds. med Afgang fra Thorshavn Onsdag Morgen Kl. 6,30; Torsdag den 15. ds. sejler S/S. »Smirile« til Vaagø — Vestmanhavn.

M/K. »Stakksáfossur« udfører Turen Thorshavn — Sudero — Thorshavn med Afgang fra Thorshavn Onsdag den 14. ds.

D. F. D. S.

S/S. »Island« ankommer til Thorshavn fra København Fredag d. 9. ds. paa Vej til Island.

S/S. »Botnia« ankommer samme Dag fra Leith og sejler videre til Island.

M/S. »Dronning Alexandrine« ankommer til Thorshavn fra Island Fredag d. 6. ds. og fortsætter til København.

Skipafelagid Føroyar.

S/S. »Tjaldur« skal verða nakað leingi burtur hesa ferðina av teirri orsök, at tað fer í dokk. Tó ættast, at tað skal sigla frá Keypmannahavn til Føroyar 19. í hs.

S/S. »Havhestur« skal gera »Tjaldur«-ferðina hesa ferð, og fer úr Keypmannahavn í dag við fullum farni.

Højskoler Tilskud.

Som vore Læsere vil vide, har Rigsdagen vedtaget en Lov om Højskoler paa Færoerne, hvorved Skolerne i H. t. Elevalant faar et aarligt Statstilskud. Ligeledes vil Skolens Elever kunne opnaa Statsunderstøttelse.

Følgende Regler er fastsatte: Til første Anerkendelse kræves, at Skolen i hvert af de 2 sidste Finansaar har været besøgt af 6 Aarslevner; Skolen kan dog godkendes med Ret til at modtage Statsunderstøttede Elever, naar den i nævnte Tidsrum gennemsnitlig har haft 5 Aarslevner.

Naar en godkendt Skole i de 3 sidste Finansaar ikke har haft gennemsnitlig 5 Aarslevner, bortfalder Statstilskuddet efter Lovens § 2, og naar den ikke i de 3 sidste Finansaar har haft gennemsnitlig 3 Aarslevner, bortfalder tillige Adgangen til Elevunderstøttelser efter Lovens § 4. For Højskoler, der kun er

godkendt med enten 5 Maaneders Vinterkursus eller 3 Maaneders Sommerkursus, bortfalder Statstilskuddet efter Lovens § 2 dog først, naar de ikke i de 3 sidste Finansaar gennemsnitlig har haft 3 Aarslevner, og naar de ikke i samme Tidsrum gennemsnitlig har haft 2 Aarslevner, bortfalder tillige Adgangen til Elevunderstøttelser efter Lovens § 4.

Størverki!

»Eingin fer so við træðinum, at tað ikki flýture«, sigur orðtakið, og sannast má, at eisini nútíðandi býarstýrið er fært fyri at taka megnartøk — útinna størverk.

I mong ár hevur amtmannskosturin staðið, mest sum ein skemd, úti á almannaveg — og nú er hann horvin. Hetta fekk býarstýrið í lag, í 1930.

Nýtt farmaskip.

Sum kunnugt hevur »Ísvirki« á Tvoroyri starvast fyri at fáa sær far til ferskfiskauflýtan. P. M. Dam, loftingsmaður, ið eisini í hesum fori hevur sýnt dugnaskap sín, sær nú eisini hesa fyriføri í ljósmála. »Ísvirki« fekk um dagin nýtt flogbót um at 212.000 kr. er jættað teimum til hetta endamáli.

Útflýtingarfarið verður 300 tons stórt, útbúgvið við »Dieselmotori og koligreiðum.

Farið skal sigla í ruti: Føroyar—Hull—Hamburg.

Døren.

En Mand stod og stirrede paa Døren til Kroen.

»Hvad staa du og ser paa?« spurgte en forbigaende.

»Jeg ser paa denne Dør,« sagde Manden, som var kledt i Pjaller. — »Jeg ejede et 3-Etages Hus, det gik sin Vej — gennem denne Dør. Jeg ejede en Skov, som man ikke kunde gaa omkring paa en Dag; den gik gennem denne Dør. Jeg ejede 20.000 Kr. i Banken, de fulgte med paa Vejen. Jeg ejede en Mølle med fire Kverne saa tykke og brede, at ingen kunde tro, at de kunde gaa igennem denne Dør — og alligevel gik de. Jeg ejede 10 Heste, 50 Koer, 100 Faar, 200 Svin og 300 Høns; de gik ogsaa denne Vej.

Jeg havde Staal i min Arm og Sundhedsrødme paa mine Kinder, dette har jeg tabt paa Vejen derigennem. Jeg ejede et godt Navn og Rygte; men det er forbi; alt er gaaet gennem denne Dør.

Ak, om jeg ejede Penge til at lade denne sorgelige Historie male paa denne Krostueør. Men jeg har ofret det bedste, jeg ejede, paa Disken paa den anden Side af Døren.

Alt mit er gaaet gennem denne Dør, og nu er Døren lukket for mig.«

(»Krigsraabete«).

Tað er okkum kunnugt.

at formaður reiðarafelagsins sendi øllum limum reiðarafelagsins eitt leiðbeiningarbrev í marsmánaði, harí hann strangliga stúðlar teimum til at halda seg eftir tí nýggju kontraktini, og hartil er einki at siga; men tá formaðurin í sama brævi mælir øllum útgerðarmönnum til at draga skipsútgiftir av fiskimannapartinum í Íslandi, so tykist okkum, at hann gongur bæði útum tað, í kontraktini stendur, og beint tvørtur ímóti tí, sum higartil hevur verið sýðvenja millum føroyskar útgerðarmenn og fiskimenn. Á sama hátt gongur formaður reiðarafelagsins útum kontraktini og er neyván í samlag við sjómannslógina heldur, tá hann mælir útgerðarmönnum til at skarva av hýruni hjá kokki og motormanni fyri teir 14 dagar, teir hava loyvi at vera heima aftaná suðurlandstúrin. — Er maðurin mynstraður fyri longri tíð uttan serligar treytir, kann hann, íhússu er, krevja at liggja um borð allar 14 dagar, og eigur tá bæði kokki og hýru, sjálvt um hann ikki ger peningsverk. At vísa honum frá borði uttan grund, kostar útgerðarmanni, eftir lógini, eina mánaðarhýru.

Tað marghættigasta í hesum brævi er, at formaðurin so skrássíkkur sigur, at útgerðarmáður er »berettigelt« til at debitera hvønn fiskimann fyri 9 kr. í heimapremiu til Føroya vanlukkutrygging. Tað kundi verið forvitnisligt at fingi at víta, eftir hvørjari lóg ella almennari skipan við lóggvildi útgerðarmenn hava fingið hendan rätt. Tað kann vera, at Føroya vanlukkutrygging hevur biðið útgerðarmenn um at krevja heimapremiuna inn fyri seg; men tað er so ein privatsak teirra millum, nakran lógligan rätt kann her ikki vera talan um.

Um Føroya vanlukkutrygging í heilatíkið eigur heimapremiu fyri fiskimannin tað tíðina, hann er við annamanns skipi yvir 20 tons, er enn eitt óavgjort trætumál, sum vit einki skulu siga um, eftirsum tað er til lógligar ransóknar í hesum døgum.

Hitt beina man helst vera, at útgerðarmaður einki hevur við hetta mál at gera; tá hann hevur goldið sína egnu premiu til Føroya vanlukkutrygging, sum fyri tíðina er 2 kr. um mánaðin fyri hvønn mann, so er hann leysur eftir lógini.

At formaður reiðarafelagsins mælir øllum útgerðarmönnum til at biða skiparin eensa væl eftir, at fiskimenninir ikki fáa meira av provianti, enn á seti í »Reglement af 6. Nov. 1893«, nýstítt einki at verða sagt um, tað er talandi fyri sjálfan seg.

Forvelselo, Egtoskab, verdensberømt Bog, 196 Sider, 1.85. — Dr. M. Fadden, amerikansk Læge: »Egtoskabelig Livslykke, 2 store Bind, kun 3 Kr. for begge B. — Døjlige Sne, den unge, kvindesunde Kvindes Testamente, Op-lag 40.000, 1.35. — Fordi: Hemmelighe-den ved at tjene Penge, 1.25. — Sundhedsraa, mange Oplysninger, kun 1.00. — Elvekjer: Muntre Fortællinger, kun 1 Kr. 25 Øre. — Filmens Eventyr, stort Prægtværk med 125 Kunstfotos, kun 3 1/2 Kr. — Ungdom og Kærlighed, 0.75. Selves Bogforlag, Ald. F. S. D., Odense.

Sóknarformenn, gev-ið gætur!

Tað raður um at fáa nevnið á øllum teimum fiskimönnum, sum ár undan ári fara til skips og ikki eru limir í Føroya Fiskimannafelag, hóast teir njóta somu góðsku av starvi felagsins sum felagsmenn.

Nú er sendur til hvønn sóknarformann ein listi yvir teir limir í sóknini, sum hava goldið limagjald uttanfyri sína sókn fyri 1929. Hvor sóknarformaður hevur og skal hava ein lista yvir teir limir, sum galda limagjald í sóknini. Hann má so av hesum báðum listum kunna siggja, hvørjir ið hava verið burtur og ikki goldið limagjald. Allir sóknarformenn eru tí biðnir at senda til felagsskrivara ein lista yvir uttanfelagsmenninar í sóknini í so góðari tíð, at ein listi yvir allar teir, sum fara til skips og ikki eru í fiskimannafelagnum, kann verða sendur út saman við roknskapinum fyri 1929.

Staten rører ved Monopolerne.

At Knud Korst.

(Fortsat).

Et andet Misforhold ved det moderne System, som der ogsaa rores ved i vor Tid, er dette, at Arbejds-staben i en Virksomhed har lidt Indflydelse paa og for ringe Indsigt i denne, medens til Gengæld udenforstaaende Folk, f. Eks. en til-fældig Aktionsgruppe, ofte har for megen. Jeg skal i denne Forbindelse henvisse til Direktør Overgaard's Udtalelser paa Industrimødet fornylig, at han ikke vil anse det for udelukket, at Arbejderne en skøn Dag over-tog Finansieringen af Bedrifterne og dermed fik en afgørende Indflydelse paa Ledelsen og tilsvarende Andel i Udbyttet (eller Tabet). Der kan vel heller ikke være Tvivl om, at det Of-fentlige i større Udstrækning paa gængsne Maade vil skaffe sig større Ind-flydelse paa saadanne Bedrifter, som er af almen Betydning, enten for hele Nationen eller for de offentlige Husholdninger selv.

Med andre Ord: Frikonkurren-cens Princip har allerede længe været og vil efter alt at domme ogsaa i Fremtiden blive ledet mere og mere i Retning af at yde service, tjene det almene Vel. Men Forudsætningen for, at Befolkningen skal afvinde sig med saadanne Tilstande, er naturligvis den, at Konkurrenten er ef-fektiv, d. v. s. virker til at drive Va-repriserne ned til det mindst mulige.

Under alt dette sker der imidlertid det, at netop denne Forudsætning bræ-stes, idet den fri Konkurrence paa adskillige Punkter allerede er for-svundet og paa endnu flere Punkter aabenbart er i Færd med at de-ude. Dermed har Udviklingen saa afgjort skiftet Karakter; Problemerne kom-mer til at se helt anderledes ud. Det, Læserne kunne afvinde sig med under Forudsætning af fri Konkurren-ce paa Varemærket, kan de af-gjort gaa imod, naar der er opstaaet Monopol. I næsten endnu højere Grad maatte dette gælde Forbrugene.

Det er en saare naturlig Konse-kuens af dette Spring i Udviklingen, at en socialdemokratisk Regering ta-ger Monopolproblemet op til nære-re Prøvelse. Og den første Opgave,